

Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud v neveřejném sezení žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Odvolatel (žalovaný) zřekl se v odvolání ústního odvolacího líčení, žalobce, ač byl podle § 492 c. ř. s. poučen, se v odvolacím sdělení opáčně nevyjádřil. Tím nastaly předpoklady, za nichž rozhoduje odvolací soud podle § 492 c. ř. s. o odvolání v neveřejném sezení. Nebylo třeba, by se žalobce výslovně zřekl ústního odvolacího líčení a nezáleží na tom, proč žalobce na něm netrval, zda z omylu či z jiného důvodu. Zřeknutí se ústního odvolacího líčení platí pro celé odvolací řízení, nejen pro první rozhodnutí odvolacího soudu, nýbrž i pro každé další, k němuž došlo po zrušení předchozího. Odvolací soud rozhodl tedy právem v neveřejném sezení bez ústního líčení.

Čís. 8316.

Komanditista může splnit svůj závazek, vplatit do společnosti vklad, tím způsobem, že jej započte na své vzájemné pohledávky za společností.

(Rozh. ze dne 21. září 1928, R I 463/28.)

Žalující firma domáhala se na komplementářích komanditní společnosti, jakož i na Pavlu P-ovi, komanditistovi téže společnosti, zaplacení 403.000 Kč za dodané automobily. Ostatní žalovaní nepřicházejí zde v úvahu. Nárok proti Pavlu P-ovi opírala žalobkyně o to, že uzavřel se žalobkyní obchod, o který jde, neoznačiv se za prokuristu neb zmocněnce žalované společnosti, takže ručí jako osobně ručící společníci (solidárně), nejméně však že ručí částkou 100.000 Kč, kterou jako komandista byl povinen vnést do žalované společnosti jako vklad, vklad ten však dosud nesplatil. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby proti komplementářům, ohledně Pavla P-a však uznal podle žaloby jen co do částky 100.000 Kč, jinak ji zamítl a o důvody níž vyhovění žalobě ohledně tohoto žalovaného takto: Odůvodněnou jest prosba žalobní, by žalovaný Pavel P. byl uznán povinným zaplatiti ze zažalovaného peníze částku 100.000 Kč, rovnající se jeho upsanému, ale nesloženému podílu (čl. 150 a 165 obch. zák.). Tento žalovaný doznává, že upsaný vklad 100.000 Kč nesložil, ale namítá, že upsaný vklad započtl na své vzájemné pohledávky, které měl za žalovanou komanditní společností ve výši přes 100.000 Kč, aniž by, jakž měl učiniti již v žalobní odpovědi, je blíže označil co do výše, právního důvodu a doby jich vzniku. Soud však vzhledem k ustanovení čl. 165 odstavec druhý a čtvrtý obch. zák. námitku započtení proti věřitelům komanditní společnosti považuje vůbec za nepřipustnou, poněvadž, není-li dovo-

leno, by vklad byl komanditistovi na úkor věřitelů zcela nebo částečně splacen, není zajisté přípustné ani započtení, jež se rovná placení. O d v o l a c í s o u d vyhověl odvolání Pavla P-a, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Úředním lustrem z obchodního rejstříku jest prokázáno, že komanditista Pavel P. byl v obchodním rejstříku vymazán již dne 22. října 1926. Tohoto data výmazu komanditisty Pavla P-a dovolává se ostatně i žalobce ve svém odvolacím sdělení. Žalovaný Pavel P. nepopírá, že nesložil komanditistický vklad 100.000 Kč, namítá jen, že není povinen ho složití následkem započtení na své vzájemné pohledávky za spolužalovanou komanditní společností. Pokud žalovaný mluví o započtení, jest míti na mysli, že o započtení lze mluvit jen tehdy, když se vzájemně střetnou pohledávky tak, že věc, která jednomu jako věřiteli náleží, od tohoto také jako dlužníka druhému může býti plněna (§ 1438 obč. zák.). V souzeném případě však Pavel P. jest žalobkyní žalován pro ručební závazek z jeho komanditistického poměru na složení vkladu 100.000 Kč komanditní společnosti (čl. 172, 146 obch. zák.). Pokud při své obhajobě žalovaný Pavel P. naznačuje, že není povinen spolužalované komanditní společnosti zaplatiti vklad 100.000 Kč, poněvadž povinnost ta zanikla započtením na jeho vzájemné pohledávky za společností, namítá vlastně proti žalobkyni, že složením vkladu 100.000 Kč není povinen a nebyl povinen následkem provedeného započtení na jeho vzájemné pohledávky za společností. Podle své obhajoby žalovaný P. v žalobní odpovědi ze dne 19. ledna 1927, podané dne 20. ledna 1927, jež byla spolupodána též komanditní společností, prohlásil, že své vzájemné pohledávky za společností započítává na vklad komanditistický. Podle § 1438 obč. zák. vztahují se účinky započtení na dobu, kdy se obě pohledávky, pohledávka a vzájemná pohledávka, mezi vzájemným věřitelem a dlužníkem střetly. Podle čl. 150 obch. zák. účastní se komanditista na komanditní společnosti jen majetkovým vkladem a jest výše majetkového vkladu podle čl. 151 čis. 4 obch. zák. předmětem opovědi k obchodnímu rejstříku. Při uveřejnění v novinách odpadá udání komanditisty a výše vkladu. Za závazky společnosti ručí komanditista jen vkladem a, pokud není vplacen, slíbeným vkladem (čl. 165 první odstavec obch. zák.) a nemůže vklad komanditisty za trvání společnosti ani úplně ani z části býti zpět splacen nebo prominut, a ručí komanditista za závazky společnosti, když a pokud obdržel placení od společnosti přes ustanovení čl. 165 obch. zák. Splatil-li komanditista vklad do komanditní společnosti, nemůže kromě tohoto vkladu býti věřiteli společnosti stihán a může započtením na své vzájemné pohledávky za společností přivoděné odpadnutí povinnosti k efektivnímu vkladu proti nároku věřitelů namítati (viz též kom. Staub-Pisko k čl. 165 obch. zák. § 12 písm. d) poslední odstavec). Tvrzené vzájemné pohledávky nebyly ovšem žalovaným co do výše doby vzniku, důvodu a splatnosti precisovány, a bylo tedy při doplňování řízení v první stolici, uloženém zdejším rozhodnutím, podle zásad §§ 182 a 183 c. ř. s. působiti k tomu, by tyto údaje k doplnění obhajoby žalovaného slou-

žící, byly uvedeny a průvody pro ně by byly označeny (§ 182 c. ř. s.). Jest zajisté důležité pro rozhodnutí sporu ohledně žalovaného Pavla P-a, zda skutečně vzájemné pohledávky za komanditní společností měl a zda jejich započtením na komanditistický vklad 100.000 Kč byl sprostěn povinnosti ke složení 100.000 Kč jakožto vkladu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Rekursu nelze přiznati oprávněnosti. Stěžovatelka se poukazuje na správné odůvodnění napadeného usnesení, jež nebylo vyvráceno vývody rekursu. Žalovaný vznesl, jak odvolací soud správně vystihl, námitku, že jeho povinnost, zaplatiti komanditní společnosti vklad 100.000 Kč, zanikla započtením na jeho vzájemné pohledávky za společností. Tuto námitku mohl žalovaný vznésti kdykoliv a nerozhoduje, že ji vznesl teprve, když věřitelé již uplatňují nárok na nesplacený vklad proti komanditistovi, an dříve k tomu neměl vůbec příčiny. Také nerozhoduje, že žalovaný byl již vymazán z obchodního rejstříku jako komanditista dne 22. října 1926. Tato okolnost není na závalu, by nenamítal žalobkyni, která přes to, že žalovaný již v říjnu 1926 ze společnosti vystoupil, uplatňuje jeho ručení za dluhy společnosti, že tento závazek již zanikl. Pokud se týče otázky, zda komanditista může splniti svůj závazek, zaplatiti společnosti vklad, tím způsobem, že jej započte na své vzájemné pohledávky za společností, jest přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, neboť není v tomto směru zákonné překážky. Bylo by zbytečným formalismem, žádati, by komanditista hotově zaplatil vklad a společnost mu zaplatila hotově jeho pohledávku, kdyžtž téhož hospodářského výsledku lze docíliti jednodušším způsobem započtení, není-li to v zákoně výslovně vyloučeno. Že také tento způsob zapravení vkladu jest přípustným, uznává nejen komentář Staub-Pisko k čl. 165 obch. zák., nýbrž i celá řada jiných spisovatelů (Lehmann, Handelsrecht str. 352 pozn. 5, Wieland, Handelsrecht § 69 a 71, Müller-Erzbach, Handelsrecht I. § 48). Není zákonem vyloučeno, by komanditista nedošel zaplacení svých pohledávek za společností přede všemi ostatními věřiteli společnosti. Okolnost, že procesní soud pívě stolice, vycházejí z mylného právního názoru, že započtení není přípustno, vzájemné pohledávky žalovaného nezjistil, není na závalu, by je žalovaný dodatečně blíže neoznačil. Nelze mluvíti o nepřípustné novotě, neboť žalovaný tvrdil hned z počátku, že mu příslušely vzájemné pohledávky za společností a bylo věci procesního soudu pívě stolice, působiti podle § 182 c. ř. s. k tomu, by nedostatečné údaje žalovaného byly doplněny.

Čís. 8317.

»Nenahraditelnou škodou« podle § 381 čís. 2 ex. ř. jest jen škoda, jež navrhovateli teprve hrozí, což předpokládá, že se něco přihodí v nejbližší budoucnosti; nespadá sem vypořádání léta trvajícího poměru mezi dvěma soutěžícími firmami.